

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 10 september 2009 *

I mål C-446/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunale civile di Modena (Italien) genom beslut av den 26 september 2007, som inkom till domstolen den 1 oktober 2007, i målet

Alberto Severi, i eget namn samt i egenskap av legal ställföreträdare för Cavazzuti e figli SpA, numera Grandi Salumifici Italiani SpA,

mot

Regione Emilia-Romagna,

ytterligare deltagare i rättegången:

Associazione fra Produttori per la Tutela del "Salame Felino",

meddelar

* Rättegångsspråk: italienska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis och J. Malenovský (referent),

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: handläggaren N. Nanchev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 december 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Alberto Severi och Grandi Salumifici Italiani SpA, genom G. Forte och C. Marinuzzi, avvocati,
- Regione Emilia-Romagna, genom G. Puliatti, avvocato,
- Associazione fra Produttori per la Tutela del "Salame Felino", genom S. Magelli och A. Ballestrazzi, avvocati,

- Greklands regering, genom I. Chalkia, V. Kondolaimos och M. Tassopoulou, samtliga i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom R. Adam, i egenskap av ombud, biträdd av S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom C. Cattabriga och B. Doherty, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 7 maj 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG av den 20 mars 2000 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel (EGT L 109, s. 29), artiklarna 3.1 och 13.3 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska [beteckningar] och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153), samt artikel 15.2 i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT L 40, 1989, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 178).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Alberto Severi, som agerar i eget namn samt företräder Grandi Salumifici Italiani SpA (nedan kallat GSI), tidigare Cavazzuti e figli SpA, och Regione Emilia-Romagna, med avseende på märkningen av korvar och salamikorvar som GSI saluför under beteckningen "Salame tipo Felino".

Tillämpliga bestämmelser

Den gemenskapsrättsliga lagstiftningen

Direktiv 2000/13

- 3 I skäl 4 i direktiv 2000/13 föreskrivs följande:

"Syftet med detta direktiv bör vara att anta allmänna gemenskapsregler som skall gälla horisontellt för alla livsmedel som släpps ut på marknaden."

- 4 Skäl 6 i direktiv 2000/13 har följande lydelse:

"Det huvudsakliga syftet med regler om märkning av livsmedel bör vara behovet att informera och skydda konsumenten."

5 Skäl 8 i samma direktiv har följande lydelse:

”Detaljerad märkning för att ange produktens exakta art och beskaffenhet gör det möjligt för konsumenten att göra sitt val med full sakkännedom och är det lämpligaste eftersom det medför minsta möjliga hinder för den fria handeln.”

6 Artikel 1 i direktiv 2000/13 har följande lydelse:

”1. Detta direktiv gäller märkning av livsmedel som i oförändrat tillstånd är avsedda att tillhandahållas konsumenter samt vissa aspekter på presentation av och reklam för sådana livsmedel.

...

3. I detta direktiv avses med

- a) märkning: varje ord, uppgift, varumärke, märkesnamn, illustration eller symbol i samband med livsmedel som anbringas på förpackning, dokument, meddelande, etikett, ring eller hylsa som medföljer eller avser sådant livsmedel;

...”

7 Artikel 2.1 i direktiv 2000/13 har följande lydelse:

”1. Märkningen och dess närmare utformning får inte

- a) vara sådan att den på ett avgörande sätt skulle kunna vilseleda köparen, i synnerhet
 - i) om vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess slag, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprung eller härkomst, framställnings- eller produktionsmetod;

...

3. De förbud och begränsningar som avses i punkterna 1 och 2 skall gälla också

- a) presentationen av livsmedel, särskilt med avseende på deras form, utseende eller förpackning, de förpackningsmaterial som används och det sätt på vilket livsmedlen arrangeras samt den miljö i vilken de exponeras;

b) reklam.”

8 Artikel 3.1 i det nämnda direktivet innehåller en uttömmande lista över de uppgifter som är obligatoriska vid märkning av livsmedel. Enligt punkt 7 i den nämnda bestämmelsen ska förpackarens eller tillverkarens namn eller firma samt adress, eller uppgift om säljare som är etablerad inom gemenskapen, anges. Enligt punkt 8 ska uppgift om den plats där livsmedlet är producerat eller varifrån det kommer anges i fall då underlåtenhet att lämna sådana uppgifter kan vilseleda konsumenten i fråga om livsmedlets rätta ursprung eller härkomst.

9 Artikel 5 i direktiv 2000/13 har följande lydelse:

”1. Det namn under vilket ett livsmedel säljs skall vara det namn som förbehållits livsmedlet i gemenskapens bestämmelser för livsmedlet.

a) Om gemenskapen saknar bestämmelser skall försäljningsnamnet vara det namn som föreskrivs i lag eller andra författningar som gäller i den medlemsstat i vilken varan säljs till konsumenter eller till institutioner och storkök.

Om försäljningsnamn saknas skall det namn under vilket varan säljs vara det namn som är vedertaget i den medlemsstat i vilken den säljs till konsumenter eller institutioner och storkök, eller en beskrivning av livsmedlet och om det behövs av dess användning, vilket skall vara tillräckligt klagörande för att informera köparen om livsmedlets verkliga art och göra det möjligt för köparen att särskilja det från andra varor som det skulle kunna förväxlas med.

...”

Förordning nr 2081/92

- ¹⁰ Även om den hänskjutande domstolen har, i sitt beslut om hänskjutande, hänvisat till rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 93, s. 12), genom vilken förordning nr 2081/92 upphävdes, framgår det av de faktiska omständigheterna i målet vid den nationella domstolen att förordning nr 510/2006 inte är tillämplig i det nämnda målet. Förordning nr 2081/92, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2796/2000 av den 20 december 2000 (EGT L 324, s. 26) (nedan kallad förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse), ska däremot tillämpas, med hänsyn till det datum då den italienska polisen beslutade om sanktionsåtgärder mot Cavazzuti e figli SpA.
- ¹¹ I förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse föreskrivs regler om skydd för ursprungsbeteckningar (SUB) och geografiska beteckningar (SGB) för jordbruksprodukter och livsmedel. Detta skydd, som kan beviljas då det föreligger ett samband mellan en produkts eller en varas karakteristiska egenskaper och dess ursprung, erhålls enligt ett gemenskapsförfarande för registrering.
- ¹² I fjärde skälet i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse anges att "[m]ed tanke på mångfalden av marknadsförda produkter och överflödet av information om dem måste konsumenterna för att kunna göra ett bra val få klar och koncis information om produkternas ursprung".

13 I femte skälet i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse föreskrivs följande:

”Märkningen av jordbruksprodukter och livsmedel är underkastad de allmänna regler som anges i direktiv [2000/13]. Med hänsyn till den särskilda beskaffenheten hos jordbruksprodukter och livsmedel bör speciella regler införas om jordbruksprodukter och livsmedel från ett särskilt geografiskt område.”

14 I sjunde skälet i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse anges att ”[e]tt gemensamt regelverk för skydd av dessa beteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant skydd med enhetlig metod säkerställer konkurrens på lika villkor mellan produkter med sådana beteckningar och höjer produkternas trovärdighet i konsumenternas ögon”.

15 Enligt artikel 1.2 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, är den förordningen tillämplig utan inverkan på andra särskilda gemenskapsbestämmelser.

16 I artikel 3.1 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse föreskrivs följande:

”Namn som har blivit generiska får inte registreras.

I denna förordning avses med namn som har blivit generiskt ett namn på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel som, visserligen har samband med den ort eller

den region där produkten eller livsmedlet från början framställdes eller marknadsfördes men har blivit den allmänna benämningen på produkten eller livsmedlet i fråga.

När det skall avgöras huruvida ett namn har blivit generiskt, skall hänsyn tas till alla faktorer, i synnerhet

- förhållandena i den medlemsstat som namnet kommer från och i de områden där produkten eller livsmedlet konsumeras,
- förhållandena i andra medlemsstater,
- berörd nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning.

När en ansökan om registrering avslås i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 6 och 7 av den anledningen att namnet har blivit generiskt, skall kommissionen offentliggöra beslutet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.”

- 17 I artikel 5 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse beskrivs det förfarande som en medlemsstat måste följa efter det att en ansökan om registrering har lämnats in. Artikel 5.5 i den nämnda förordningen har följande lydelse:

”Medlemsstaten i fråga skall kontrollera att ansökningen uppfyller de krav som uppställts i denna förordning och om den finner att så är fallet tillställa kommissionen ansökan

Den medlemsstaten får bara övergångsvis på nationell nivå bevilja ett skydd i betydelsen enligt denna förordning och i förekommande fall en anpassningsperiod för en beteckning som på detta sätt vidarebefordras från och med den dag den vidarebefordras. ...

Det nationella övergångsskyddet skall upphöra att gälla från och med den dag då ett beslut om registrering fattas med stöd av denna förordning. ...

... ”

- 18 I artikel 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse föreskrivs att ”[s]kyddade beteckningar [inte får] bli generiska”.

Den nationella lagstiftningen

- ¹⁹ Enligt artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109 av den 27 januari 1992 om införlivande av artikel 2.1 a i i rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel (EGT L 33, 1979, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 9 s. 66), som numera har ersatts av artikel 2.1 a i i direktiv 2000/13, genom vilket direktiv 79/112 har upphävts och ersatts (nedan kallat lagstiftningsdekret nr 109/92):

”1. Märkningen och dess närmare utformning är avsedda att säkerställa att konsumenterna förses med riktiga uppgifter och att de inte undanhålls uppgifter. De får inte vara sådana att de

- a) kan vilseleda köparen om vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess slag, identitet, kvalitet, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprung eller härkomst, framställnings- eller produktionsmetod.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- ²⁰ GSI, som har säte i Modena, tillverkar och saluför korvar och salamikorvar.

- 21 Den 12 december 2002 delgavs Alberto Severi, i eget namn och i egenskap av företrädare för det ovannämnda bolaget, av polisen i kommunen Milano ett beslut, i vilket bolaget anklagades för att ha åsidosatt artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92 om märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel, med anledning av att det nämnda bolaget hade salufört en salamikorv som tillverkades i Modena och som var märkt "Salame tipo Felino".
- 22 Enligt den rapport som upprättats av polisen framgår dels att ordet "tipo" (slag) förekommer på den etikett som är i fråga i målet vid den nationella domstolen i alltför små bokstäver för att vara tillräckligt synliga, dels att etikettens andra uppgifter avser ingredienserna samt tillverkningsföretagets namn och säte. Uppgifter om tillverkningsorten eller huruvida denna sammanföll med tillverkningsföretagets säte saknades. I den rapport som upprättats av polisen drogs slutsatsen att produktens märkning, i ljuset av dessa omständigheter, kunde medföra att konsumenter vilseleds om salamikorvens ursprung och härkomst. Märkningen gör det nämligen inte möjligt att på ett tydligt sätt identifiera produktens ursprung som är den ort där köttet har bearbetats och förpackats. Beteckningen "Salame tipo Felino" hänvisar i själva verket till en traditionell tillverkningsmetod och en tillverkningsort – kommunen Felino som är belägen i Emilia Romagna, i provinsen Parma – vilket inte motsvarar de faktiska omständigheterna i målet vid den nationella domstolen eftersom det i det målet är fråga om ett livsmedel som tillverkas i staden Modena, som även är belägen i Emilia-Romagna, men i provinsen Modena.
- 23 På grundval av det som fastställdes i den rapport som upprättats av polisen i kommunen Milano, beslutade Regione Emilia-Romagna den 16 maj 2006 att ålägga Alberto Severi en administrativ sanktionsavgift på 3 108,33 euro för åsidosättande av artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92.
- 24 Regione Emilia-Romagna fann i sitt beslut, genom vilket polisens tolkning bekräftades, att benämningen "Salame Felino" utgjorde en beskrivning av en genuin vara med egenskaper som är typiska för kommunen Felino. Eftersom de egenskaper som kännetecknar Salame Felino inte innehas av alla charkuterivaror som tillverkas enligt ett liknande recept, men som härrör från andra geografiska områden eller som utgör resultatet av "industriell bearbetning" är det inte tillräckligt, för att utesluta varje risk för förväxling hos konsumenten, att lägga till benämningen "tipo" (slag). Den märkning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen kan således innebära att

konsumenten vilseleds avseende den omtvistade varans tillverkningsort, och att konsumenten därmed inte ges möjlighet att göra sina inköp med full kännedom om omständigheterna.

- 25 Alberto Severi väckte den 16 maj 2006 talan angående den nämnda sanktionsavgiften vid Tribunale civile di Modena (domstol som dömer i civilrättsliga mål i Modena). Alberto Severi gjorde till stöd för sin talan gällande att artikel 2 i direktiv 2000/13, som införlivats genom artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92, som förmodas innehålla bestämmelser om hur märkningen av livsmedel närmare ska utformas för att konsumenten inte ska vilseledas med avseende på en varas ursprung och härkomst, bör tolkas med beaktande av andra gemenskapsrättsliga bestämmelser, bland annat förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse. I direktiv 2000/13 definieras inte begreppen ursprung och härkomst. Dessa begrepp definieras emellertid i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse.
- 26 Regione Emilia-Romagna bestred dessa argument och gjorde gällande att artikel 2 i direktiv 2000/13 har en autonom karaktär och behöver inte tolkas mot bakgrund av förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse. Regione Emilia-Romagna gjorde även gällande att den nämnda artikeln är tillämplig på varje brist på överensstämmelse mellan den ort som anges på etiketten och den faktiska tillverkningsorten, oberoende av huruvida den berörda ursprungsbezeichnung är skyddad eller inte.
- 27 Tribunale civile di Modena fann att Regione Emilia-Romagnas argumentering avseende den autonoma karaktären av artikel 2 i direktiv 2000/13 inte var övertygande. Den domstolen godtog de argument som käranden hade lagt fram och fann att begreppen ursprung och härkomst inte var begränsade till enbart den ort där tillverkningsföretaget är beläget. De nämnda begreppen kan inte avse endast den ort där produktionen äger rum utan måste avse de förväntningar som en beteckning som innefattar ortsnamnet väcker hos konsumenterna vad gäller varuslag och varans karaktäristiska egenskaper. För att fastställa huruvida märkningen av den vara som är i fråga i målet vid den nationella domstolen var vilseledande, ansåg den hänskjutande domstolen att det var nödvändigt att göra en rättslig kvalificering av beteckningen "Salame Felino". Tribunale civile di Modena ansåg även att det var nödvändigt att kontrollera huruvida denna beteckning hänvisade till ett recept eller ett visst varuslag och således endast är en generisk beteckning, eller huruvida den hänvisar till en kvalitet, egenskaper och ett anseende som endast eller väsentligen beror på den geografiska

omgivningen på den plats där varan har sitt ursprung och beteckningen, således, är en sann ursprungsbeteckning i den mening som avses i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse.

28 Den hänskjutande domstolen fann dessutom att det med anledning av att det fanns ett kollektivmärke med benämningen "Salame Felino", var nödvändigt att fastställa hur detta märke förhöll sig till den beteckning som använts i god tro i över tio år av ekonomiska aktörer som befinner sig utanför kommunen Felino, och vice versa.

29 Mot bakgrund av det ovan anförda beslutade Tribunale civile di Modena att vilandeförklara det aktuella målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Ska artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 (nu artiklarna 3.1 och 13.2 i förordning nr 510/2006), jämförda med artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92 (artikel 2 i direktiv 2000/13), tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och beträffande vilken ett förslag om att hos Europeiska gemenskapernas kommission begära registrering av denna som SUB eller SGB enligt ovannämnda förordningar har 'avslagits' eller i vart fall har blockerats, ska anses generisk åtminstone under den period som detta 'avslag' eller denna blockering är i kraft?

2) Ska artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 (nu artiklarna 3.1 och 13.2 i förordning nr 510/2006), jämförda med artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92 (artikel 2 i direktiv 2000/13), tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller en hänvisning till en ort, och som inte är registrerad som SUB eller SGB enligt ovannämnda förordningar, lagenligt får användas på den europeiska marknaden av tillverkare som konstant har använt den i god tro under lång tid både före och efter ikraftträdandet av förordning nr 2081/92 (nu förordning nr 510/2006)?

- 3) Ska artikel 15.2 i direktiv 89/104 ... tolkas så att innehavaren av ett kollektivmärke för ett livsmedel, vilket innehåller en geografisk hänvisning, inte får hindra tillverkarna av en vara med samma egenskaper att för denna vara använda en beteckning som liknar den som kollektivmärket innehåller, när nämnda tillverkare konstant har använt den i god tro under lång tid innan det nämnda kollektivmärket registrerades?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Prövning av den första frågan

- ³⁰ Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida en geografisk beteckning som är föremål för en ansökan om registrering såsom SUB eller SGB, vilken har avslagits eller i vart fall har blockerats på nationell nivå, ska anses vara generisk åtminstone under den period som det nämnda avslaget eller blockeringen är i kraft.
- ³¹ EG-domstolen erinrar inledningsvis om att den första frågan, som enligt den italienska regeringen och kommissionen inte kan tas upp till prövning, har sitt ursprung i den argumentering som GSI åberopade inom ramen för den talan som företaget väckte angående den sanktionsavgift som företaget ålades att betala för åsidosättande av artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92.
- ³² GSI har, till stöd för sin talan att märkningen av de salamikorvar som det saluför under beteckningen "Salame tipo Felino" inte är vilseledande i den mening som avses i artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92, åberopat en argumentering i två steg.

- 33 GSI har först gjort gällande att den märkning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen inte kan anses vara vilseledande eftersom benämningen "Salame tipo Felino" måste anses vara generisk i den mening som avses i artikel 3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse. GSI har därefter gjort gällande att beteckningen "Salame tipo Felino" måste anses vara generisk i den mån en ansökan om registrering som SGB av beteckningen "Salame Felino" dessutom har lämnats in av två föreningar av lokala tillverkare. Det datum då sanktionsavgiften ålades i målet vid den nationella domstolen hade den nämnda ansökan ännu inte undersökts.
- 34 Den hänskjutande domstolen ansåg att den första delen av GSI:s argumentering var otvistig och hänsköt därför enbart den andra delen av argumenteringen, som föremål för den första frågan, till domstolen.
- 35 Såväl den italienska regeringen som kommissionen har emellertid bestritt påståendet att den generiska karaktär som vidlåder beteckningen "Salame tipo Felino", i den mening som avses i artikel 3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, skulle ha en inverkan på bedömningen av huruvida märkningen är vilseledande i den mening som avses i artikel 2 i direktiv 2000/13. De har gjort gällande att den fråga som har ställts avseende den rättsliga kvalificeringen av själva beteckningen inte kan tas upp till prövning eftersom den saknar samband med tvisten i målet vid den nationella domstolen, vilken avser frågan huruvida märkningen av de varor som omfattas av den aktuella beteckningen är vilseledande.
- 36 Innan domstolen prövar denna fråga i sak ska den avgöra huruvida frågan kan tas upp till prövning.

Huruvida den första frågan kan tas upp till sakprövning

- 37 Det ankommer enligt fast rättspraxis, inom ramen för det förfarande som föreskrivs i artikel 234 EG, på de nationella domstolarna vid vilka ett mål är anhängigt att bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av

de frågor som ställs till domstolen. Domstolen kan emellertid vägra att avgöra en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt, i synnerhet när det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller svarar mot ett objektivet behov för lösningen av den nämnda tvisten (se, bland annat, dom av den 15 juni 1999 i mål C-421/97, *Tarantik*, REG 1999, s. I-3633, punkt 33, samt av den 15 juni 2006 i de förenade målen C-393/04 och C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, REG 2006, s. I-5293, punkt 24).

38 Domstolen påpekar att den generiska karaktär som är utmärkande för en beteckning, i den mening som avses i artikel 3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, visserligen inte innebär att det kan uteslutas att märkningen av de varor som omfattas av beteckningen är vilseledande, i den mening som avses i artikel 2 i direktiv 2000/13. Såsom generaladvokaten påpekade i punkterna 53 och 54 i sitt förslag till avgörande, finns det omständigheter under vilka en konsument mycket väl kan vilseledas av användningen av en generisk beteckning en av en vara, med hänsyn till de inneboende egenskaperna hos märkningen av den nämnda varan. Den omständigheten att en tillverkare använder en generisk beteckning, vilken per definition inte skyddas, och således inte utgör ett åsidosättande av förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, medför inte nödvändigtvis att konsumentintresset, som skyddas genom direktiv 2000/13, är tillgodosett.

39 Tvärtemot vad den italienska regeringen och kommissionen har gjort gällande är en betecknings rättsliga kvalificering och särskilt dess eventuella generiska karaktär likväl en av de omständigheter som, utan att vara avgörande i sig, kan beaktas vid bedömning av huruvida en märkning är vilseledande.

40 Kommissionen ska nämligen, vid bedömning av huruvida en beteckning är generisk eller inte, beakta ett visst antal faktorer och bland annat, i enlighet med artikel 3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, ”förhållandena i den medlemsstat som namnet kommer från och i de områden där produkten eller livsmedlet konsumeras”. Även den hänskjutande domstolen ska ta hänsyn till dessa faktorer vid bedömningen av huruvida märkningen av den berörda varan kan vara vilseledande för konsumenten, i den mening som avses i artikel 2.1 i direktiv 2000/13.

- 41 Av detta följer att det är relevant för den hänskjutande domstolen, inom ramen för den bedömning som den ska göra av huruvida märkningen av den vara som är i fråga i målet vid den nationella domstolen eventuellt är vilseledande, att känna till huruvida beteckningen i fråga är generisk eller inte.
- 42 Av det ovan anförda följer att det inte är uppenbart att den första frågan inte är relevant för avgörandet av målet vid den nationella domstolen och att den således kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 43 Domstolen påpekar inledningsvis att den första frågan, såsom den framgår i beslutet om hänskjutande, hänvisar till två olika faktiska omständigheter. Dels har beteckningen "Salame Felino" varit föremål för en ansökan om registrering som SUB eller SGB, i den mening som avses i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse. Dels avslogs begäran om vidarebefordran av denna ansökan till kommissionen i ett senare skede, eller blev åtminstone blockerad av de italienska myndigheterna.
- 44 Det följer av artikel 5.4 och 5.5 jämförd med artiklarna 6.2–6.5 och 3.1 sista stycket i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse att kommissionen slutligen är ensam behörig att fatta beslut avseende ansökningar om registrering som vidarebefordras till den av de nationella myndigheterna, genom att antingen bevilja det sökta skyddet, eller tvärtom avslå ansökan om registrering med anledning av att den aktuella beteckningen är generisk. Den omständigheten att en ansökan om registrering har avslagits eller blockerats av de nationella myndigheterna, samt skälen för ett sådant avslag eller en sådan blockering, kan därmed inte på något sätt påverka svaret på den ställda frågan.
- 45 Den hänskjutande domstolen har hänvisat till artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, och undrar i huvudsak huruvida det, i förekommande fall, till dess att kommissionen har fattat sitt beslut, föreligger en presumtion att en

beteckning är generisk, från den tidpunkt då ansökan om registrering lämnas in, och åtminstone under tidsperioden mellan inlämnande av ansökan och det datum då de nationella myndigheterna eventuellt vidarebefordrar denna till kommissionen.

⁴⁶ Den hänskjutande domstolen verkar, genom att i detta avseende hänvisa till artikel 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, undra huruvida en motsatstolkning av den nämnda bestämmelsen ger upphov till en sådan presumtion.

⁴⁷ Domstolen konstaterar att detta inte är fallet. Enligt artikel 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse kan skyddade beteckningar inte bli generiska. Det framgår förvisso motsatsvis av denna bestämmelse att beteckningar som ännu inte skyddas därför att de är föremål för en ansökan om registrering kan bli generiska, under förutsättning att ett redan gällande skydd inte utgör hinder härför.

⁴⁸ Det är med stöd av en sådan motsatstolkning inte möjligt att dra någon annan slutsats än att den aktuella beteckningen skulle kunna bli generisk. Den nämnda tolkningen gör det däremot inte möjligt att anse att en beteckning som ännu inte skyddas och avseende vilken en ansökan om registrering har lämnats in, ska presumeras vara generisk.

⁴⁹ Det följer av det ovan sagda att artikel 3.1 jämförd med artikel 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse inte kan tolkas så att en beteckning som är föremål för en ansökan om registrering ska anses vara generisk i väntan på att den nämnda ansökan eventuellt vidarebefordras till kommissionen.

- 50 Denna slutsats bekräftas av själva innehållet i begreppet generisk beskaffenhet, såsom det har preciserats av domstolen i dess rättspraxis. En varas beteckning blir i själva verket generisk till följd av en objektiv process, efter vilken denna beteckning, även om den har samband med den geografiska ort där livsmedlet från början tillverkades eller salufördes, har blivit den allmänna benämningen på den nämnda varan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2005 i de förenade målen C-465/02 och C-466/02, Tyskland och Danmark mot kommissionen, REG 2005, s. I-9115, punkterna 75–100, och av den 26 februari 2008 i mål C-132/05, kommissionen mot Tyskland, REG 2008, s. I-957, punkt 53).
- 51 Den omständigheten att den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är föremål för en ansökan om registrering ska därför, i sig, anses sakna betydelse för utgången av en sådan objektiv process av popularisering eller försvagning av sambandet mellan beteckningen och det geografiska området.
- 52 Domstolen påpekar dessutom att införandet av en presumption om att en beteckning blir generisk till följd av att en ansökan om registrering lämnas in är oförenligt med de mål som eftersträvas genom förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse.
- 53 De regler om registrering av beteckningar som SUB eller SGB som infördes genom förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse tillgodoser både kravet på konsument-skydd, till vilket det hänvisas i fjärde skälet i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, och behovet av att säkerställa konkurrensen mellan tillverkare, till vilket det hänvisas i sjunde skälet i den nämnda förordningen. Att en beteckning konstaterats vara generisk utgör per definition hinder för att den ska beviljas skydd. Om en beteckning presumeras vara generisk enbart på grundval av den omständigheten att en ansökan om registrering har lämnats in, och det senare visar sig att beteckningen inte var generisk, riskerar detta att äventyra uppfyllandet av de ovannämnda målen. Man kan således inte utgå från att en beteckning är generisk under den period som föregår kommissionens beslut avseende ansökan om registrering.

54 Mot bakgrund av ovan anförda överväganden ska den första frågan besvaras så att artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse ska tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och som är föremål för en ansökan om registrering såsom en SUB eller SGB i den mening som avses i den nämnda förordningen, inte kan anses vara generisk i avvaktan på att ansökan om registrering eventuellt vidarebefordras till kommissionen av de nationella myndigheterna. Det kan inte presumeras att en beteckning är generisk, i den mening som avses i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, innan kommissionen har prövat ansökan om registrering av beteckningen och eventuellt har fattat beslut om att avslå ansökan med motiveringen att den nämnda beteckningen har blivit generisk.

Prövning av den andra frågan

55 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, jämförda med artikel 2 i direktiv 2000/13, ska tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och som inte är registrerad som en SUB eller SGB, lagenligt får användas av producenter som konstant har använt den i god tro både före och efter ikraftträdandet av förordning nr 2081/92.

Upptagande till sakprövning av den andra frågan

56 Den italienska regeringen och Associazione fra Produttori per la Tutela del "Salame Felino" har gjort gällande att den andra frågan inte kan tas upp till sakprövning. Den nämnda regeringen har särskilt påpekat att den nämnda frågan inte är relevant med hänsyn till föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen. Det beaktas nämligen inte i någon bestämmelse inom gemenskapsrätten eller den nationella rätten avseende märkning av varor, huruvida en ekonomisk aktör som har marknadsfört en vara som är märkt på ett vilseledande sätt har varit i god tro.

- 57 Domstolen anser att detta argument, vilket avser den ställda frågan i sak, saknar betydelse för huruvida frågan kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 58 Domstolen påminner inledningsvis om, i likhet med vad generaladvokaten konstaterat i punkt 49 i sitt förslag till avgörande, att trots att det finns skillnader mellan direktiv 2000/13 och förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, både vad gäller deras respektive syften och räckvidden av det skydd som beviljas genom dessa rättsakter, kan användningen av geografiska beteckningar vid märkningen av livsmedel, i ett fall som det som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, samtidigt omfattas av tillämpningsområdet för båda de nämnda rättsakterna.
- 59 Den hänskjutande domstolen ska emellertid, inom den vid den domstolen anhängiga tvisten, enbart avgöra huruvida GSI riskerade att vilseleda konsumenten genom att vid märkningen av de varor som bolaget saluför använda beteckningen "Salame tipo Felino", på det sätt som avses i artikel 2 i lagstiftningsdekret nr 109/92 om införlivande av artikel 2 i direktiv 2000/13. Den hänskjutande domstolen undrar således huruvida den omständigheten, att beteckningen i fråga, vilken inte har registrerats som en SUB eller en SGB, används av tillverkare som konstant och i god tro har använt den under lång tid, har betydelse för bedömningen av huruvida den märkning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är vilseledande.
- 60 Domstolen erinrar i detta hänseende om att det i princip inte ankommer på den vare sig att avgöra frågan huruvida märkningen av vissa varor är sådan att den skulle kunna vilseleda köparen eller konsumenten eller att ta ställning till frågan huruvida det namn under vilket varorna säljs eventuellt är vilseledande. Denna uppgift ankommer på den nationella domstolen (se, bland annat, dom av den 16 juli 1998 i mål C-210/96, Gut Springenheide och Tusky, REG 1998, s. I-4657, punkt 30, samt av den 12 september 2000 i mål C-366/98, Geffroy, REG 2000, s. I-6579, punkterna 18 och 19). Domstolen kan emellertid, när den meddelar ett förhandsavgörande, i förekommande fall bidra med preciseringar för att vägleda den nationella domstolen vid dess avgörande (domen i det ovannämnda målet Geffroy, punkt 20).

- 61 Det framgår av domstolens rättspraxis att den nationella domstolen, för att bedöma i vilken utsträckning en beteckning på en etikett kan vara vilseledande, huvudsakligen ska grunda sitt avgörande på de förväntningar avseende den nämnda beteckningen som en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten konsument har, avseende ursprunget, härkomsten och livsmedlets kvalitet. Det väsentliga i detta avseende är att konsumenten inte vilseleds och felaktigt ges uppfattningen att varan har ett annat ursprung, en annan härkomst och en annan kvalitet än den i själva verket har (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 juli 1995 i mål C-470/93, Mars, REG 1995, s. I-1923, punkt 24, domen i det ovannämnda målet Gut Springenheide och Tusky, punkt 31, och dom av den 13 januari 2000 i mål C-220/85, Estée Lauder, REG 2000, s. I-117, punkt 30).
- 62 Bland de omständigheter som ska beaktas, vid bedömningen av huruvida den märkning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är vilseledande, utgör den tid under vilken en beteckning har använts en objektiv faktor, som kan påverka en medveten konsuments uppfattning om varan. Att en tillverkare eller återförsäljare eventuellt är i god tro, vilket är en subjektiv omständighet, kan däremot inte påverka en konsuments objektiva föreställning om varan till följd av att en geografisk beteckning har använts vid märkningen.
- 63 Mot bakgrund av ovan anförda överväganden ska den andra frågan besvaras så att artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess ändrade lydelse, jämförda med artikel 2 i direktiv 2000/13, ska tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och som inte är registrerad som en SUB eller en SGB, lagenligt får användas under förutsättning att varans märkning med denna beteckning inte är vilseledande för en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten konsument. Nationella domstolar kan, vid bedömning av om en viss märkning är vilseledande, beakta längden av den tid under vilken beteckningen har använts. Den omständigheten att en tillverkare eller en återförsäljare eventuellt är i god tro, saknar betydelse i detta avseende.

Prövning av den tredje frågan

- 64 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida innehavaren av ett kollektivmärke för ett livsmedel, vilket innehåller en geografisk hänvisning som är identisk med den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, kan förhindra att den nämnda beteckningen används, med beaktande av bestämmelserna i direktiv 89/104.
- 65 Den italienska regeringen har gjort gällande att den tredje frågan inte kan tas upp till sakprövning, eftersom målet vid den nationella domstolen inte avser kollektivmärken. Den nämnda regeringen har påpekat att Regione Emilia-Romagna, som ålade GSI den sanktionsavgift som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, inte själv är innehavare av något märke och för övrigt inte heller har påstått att det har gjorts intrång i rätten till ett kollektivmärke. Den italienska regeringen erinrade dessutom vid förhandlingen om att den hänskjutande domstolen enbart önskade få klarhet i huruvida märkningen "Salame tipo Felino", såsom den används av GSI, kunde vilseleda konsumenten med avseende på den aktuella varans verkliga ursprung. Oaktat att en förening av lokala tillverkare, vilken är innehavare av kollektivmärket "Salame Felino", har intervenerat under förfarandet, har det i det mål som den hänskjutande domstolen ska avgöra inte gjorts gällande att det har skett ett intrång i rätten till ett kollektivmärke.
- 66 Enligt fast rättspraxis till vilken det hänvisas i punkt 37 ovan saknar domstolen behörighet att ge den domstol som har hänskjutit en begäran om förhandsavgörande ett svar, inom ramen för det förfarande som föreskrivs i artikel 234 EG, när det är uppenbart att de ställda frågorna saknar samband med de verkliga omständigheterna i eller föremålet för målet vid den nationella domstolen och således inte svarar mot något objektivt behov för en lösning av tvisten i målet vid den nationella domstolen.
- 67 Det är emellertid utrett att den hänskjutande domstolen, inom ramen för det mål som har anhängiggjorts vid den, enbart ska pröva huruvida märkningen av salamikorvar med beteckningen "Salame tipo Felino" kan vilseleda konsumenten, och följaktligen utgör ett åsidosättande av de nationella bestämmelser genom vilka direktiv 2000/13 har införlivats.

68 Det är därmed uppenbart att frågan huruvida innehavaren av ett kollektivmärke för ett livsmedel, vilket innehåller en geografisk hänvisning som är identisk med den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, kan förhindra att den nämnda beteckningen används, saknar betydelse för tvistens lösning i målet vid den nationella domstolen. Den tredje frågan kan således inte tas upp till sakprövning.

Rättegångskostnader

69 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) **Artiklarna 3.1 och 13.3 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska [beteckningar] och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2796/2000 av den 20 december 2000, ska tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och som är föremål för en ansökan om registrering som en skyddad ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning i den mening som avses i förordning nr 2081/92 i dess lydelse enligt förordning nr 2796/2000, inte kan anses vara generisk i avvaktan på att ansökan om registrering eventuellt vidarebefordras till Europeiska gemenskapernas kommission av de nationella myndigheterna. Det kan inte presumeras att en beteckning är generisk, i den mening som avses i förordning nr 2081/92 i dess lydelse enligt förordning nr 2796/2000, innan kommissionen har prövat ansökan om registrering av beteckningen och eventuellt har fattat beslut om att avslå ansökan med motiveringen att den nämnda beteckningen har blivit generisk.**

- 2) Artiklarna 3.1 och 13.3 i förordning nr 2081/92 i dess lydelse enligt förordning nr 2796/2000, jämförda med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG av den 20 mars 2000 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel, ska tolkas så att en livsmedelsbeteckning som innehåller geografiska hänvisningar, och som inte är registrerad som en skyddad ursprungs-beteckning eller en skyddad geografisk beteckning, lagenligt får användas under förutsättning att varans märkning med denna beteckning inte är vilseledande för en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten konsument. Nationella domstolar kan, vid bedömningen av om en viss märkning är vilseledande, beakta längden av den tid under vilken en beteckning har använts. Den omständigheten att en tillverkare eller en återförsäljare eventuellt är i god tro, saknar betydelse i detta avseende.

Underskrifter